

ULLA VIOTTI – ETT KONSTNÄRSKAP SOM VUXIT GENOM TIDEN

Beate Sydhoff

Ulla Viotti är en konstnär som levt ett spännande och skapande liv, och hennes verk har utvecklats under hela denna tid i en riktning som haft materialet som gestaltande kraft. Samtidigt har hon ställt denna begåvning i relation till kulturer i världen och på det sättet hittat fram till nya former och materialhanteringar. Hennes verk är ett bra exempel på att tiden egentligen inte har någon betydelse i ett konstnärskap som vill söka sig allt längre in i historiens kunskap och formens upptäcktsresor.

När jag träffade henne första gången hade hon verkstad i Karlskoga och något senare i Wadköping i Örebro. Hon arbetade då i lergods och likt tidens keramiker skapade hon i första hand bruksgods för dagligt bruk. Jag minns hennes dragning mot den fria formen i ytornas strukturer och blev inte förvånad över att hennes fortsatta väg gick till alltmer utbredda ytor där så småningom stengodset blev materialet. Efter en resa till Jordanien och klippstaden Petra 1966 hittade hon sin vidare väg och kunde arbeta med rumsliga ytor i starkt strukturerade former.

Ulla Viottis konstnärliga livsväg har öppnat en rad intressanta möjligheter och möten. Hon har hela sitt liv varit internationellt mycket rörlig och deltagit i många symposier för just keramiskt arbete. På det sättet har hon ständigt skapat sig både historisk kunskap och inblickar i den nya konsten. Det är på det sättet som hon sett den nya skulpturen i olika delar av världen och inte minst hur den fascinerande konsten "Land Art" har blivit allt viktigare i många av konstens offentliga miljöer. Denna senare form är en ny "trädgårdskonst", där gräs och växtlighet mycket medvetet formas till skulpturala former i naturen. För Ulla Viotti har den kommit att få allt större betydelse.

I sommarens utställning med Ulla Viottis "Tegel – Trädgård" i Linneanum i Botaniska trädgården i Uppsala kommer besökaren att få se hur konstnären skapar sin väg med växter och tegel i ett rum som kan upplevas som både ute och inne. Historiskt så har relationen mellan växtlighet och ordnad trädgårdsstruktur utvecklats sedan 1600-talet, där Frankrike blev ett ledande land. För Ulla Viotti är dock denna traditionella bundenhet något som hon gärna utmanar i sina kombinationer mellan sten och växter.

Själv bor hon numera i Brantevik söder om Simrishamn i ett bostadsområde som heter "Äppellunden", och där har hon kunnat skapa en omgivning där kontrasten mellan tegel och gräs på markytan har givit upphov till en både poetisk och praktisk miljö runt bostadshuset. Samtidigt har också hennes tegelformer utvecklats i riktning mot en ny konst, där hon är ensam i Sverige med att ge dem ett närmast historielöst arkitektoniskt uttryck.

Kombinationen och växlingen mellan tegel och växtlighet visar naturens ytterligheter, som förenas genom en speciell rytmik i Orangeriets långa rum. Man kan se det som en ny form av trädgård, som söker ordning men samtidigt gör uppror mot det alltför bundna. Precis som man kan skapa hus av träd kan man göra golv av lera, tycks hon vilja visa, men bygger samtidigt sina skulpturer som borgar i kolbränt tegel, något som ger dem en historielös patina precis som forntida monument.

I den svenska konstens samtida historia har Ulla Viotti på ett fascinerande sätt visat hur nära det trots allt kan vara mellan konsthantverkets intimare skala vid mitten av nittonhundratalet och skulpturens rumslighet i början av det nya seklet. Samtidigt är det

viktigt att komma ihåg, att hade hon inte haft hantverkarens känslighet för lerans ytstrukturer så hade kanske inte hennes monumentala tegelformer kommit till. I denna utställning i Botaniska trädgårdens orangeri i Uppsala förenas skalorna, det intima med det rumsliga, och de binds samman av gräset och andra naturdelar till en magisk trädgård.

Beate Sydhoff